

Groninger
Bodem Beweging

Frisse Wind. Nu!

gezondheid op een

Kinderrechten.nl

GREENPEACE

LAB TOEKOMSTIGE
GENERATIES
VOOR DE MOOIST MOGELIJKE TOEKOMST

Nederland negeert mensen- en kinderrechten bij beleid op gezondheid, klimaat en milieu.

7 april 2022 - Nederland moet dringend werk maken van de naleving van kinderrechten en mensenrechten in relatie tot gezondheid, klimaat en het milieu. Drastische maatregelen zijn nodig zodat ook bedrijven deze rechten gaan naleven. De Verenigde Naties (VN) heeft dit al vaker aanbevolen en Nederland beloofde verbetering. In de praktijk zien we eigenlijk geen verbetering. Daarom heeft een groep van 16 Nederlandse organisaties, onder leiding van Stand Up For Your Rights, in een recent ingediend rapport aan de VN-Mensenrechtenraad nogmaals de urgente boodschap van de VN herhaald. Het is tijd dat onze rechten centraal staan mét aandacht voor gezondheid, klimaat en het milieu!

Verkeerd beeld van 'voorloper op mensenrechten'

De mensenrechtensituatie in Nederland wordt dit najaar onder de loep genomen bij de VN in de zogenaamde Universal Periodic Review (UPR) van de VN-Mensenrechtenraad. Nederland laat zich internationaal graag zien als een voorloper op mensenrechten. Vorig jaar stemde Nederland vanuit de VN Mensenrechtenraad nog vóór erkenning van het mensenrecht op een veilig, schoon, gezond en duurzaam leefmilieu.

In de praktijk loopt Nederland echter achteraan in Europa: Onze lucht, water en bodem zijn de vieste van Europa en we zijn al decennia hekkensluis op hernieuwbare energie en het nemen van klimaatmaatregelen. De Urgenda klimaatzaak illustreert de tekortkoming op een schone leefomgeving; de rechter droeg de staat op de uitstoot van broeikasgassen in 2020 met 25% te verminderen ten opzichte van 1990. Ook verloor Shell in 2021 een klimaatzaak aangespannen door Milieudefensie (en anderen). Shell moet nu zijn CO₂-uitstoot verminderen. In beide zaken waren mensenrechten doorslaggevend. Via de rechter wordt nu de realisatie van mensenrechten nu afgedwongen. De wereld op z'n kop, want dit is een zaak die de overheid, met het tekenen van mensenrechtenverdragen, zelf proactief dient te realiseren. Dit gebeurt dus niet.

Industrie

Bij de vorige UPR in 2017 accepteerde Nederland de aanbeveling dat ze haar inwoners moet beschermen tegen schendingen van mensenrechten door bedrijven, ook in relatie tot het milieu. Toch zien we nog steeds dat mensenrechten niet goed worden meegenomen bij vergunningverlening en handhaving, terwijl dit dus wel moet. De overheid blijft argeloos vergunningen uitgeven waarbij er geen aandacht is mensenrechten en de leefomgeving. Met als gevolg dat bedrijven met vergunningen van die overheid microplastics en PFAS in onze rivieren lozen, er meer geluidsoverlast ontstaat door luchthavens en vliegroutes en ernstig ziekmakende luchtvervuiling wordt toegestaan.

Mensenrechten-meetlat

In Nederland lopen we tegen veel problemen aan. Denk bijvoorbeeld aan de stikstofcrisis, biodiversiteitscrisis, watercrisis, klimaatcrisis, vervuilde lucht, de vraag naar meer woningen en geluidsoverlast bij snelwegen en luchthavens. Hoe gaan we op een goede en goed gecoördineerde manier om met onze leefomgeving om? In alle (beleids)keuzes omtrent deze zaken moeten kinder- en mensenrechten meegenomen worden. Pas dan zorgen we samen voor een goed leefklimaat, ook voor onze toekomstige generaties. De deelnemende organisaties pleiten er dan ook voor dat kinderrechten en mensenrechten middels een 'impact assessment' verplicht worden meegenomen in milieubeleid, met specifieke aandacht voor klimaatverandering, natuur, geluidsoverlast en water-, grond-, en luchtvervuiling. Dat wordt nu onvoldoende gedaan.

“We vragen niets meer dan wat Nederland al moet doen: kinderrechten en mensenrechten in relatie tot het milieu meenemen. Ze horen in de gereedschapskist van ambtenaren en politici thuis. Realiseer én handhaaf deze rechten, en houd er rekening mee bij het maken van economisch en infrastructureel beleid.”, aldus mr. Jan van de Venis, mensenrechten- en milieu-expert, bij JustLaw en voorzitter van Stand Up For Your Rights.

Rapport

In het rapport aan de mensenrechtenraad stellen de organisaties:

- Mensenrechten, waaronder het recht op leven en gezondheid, moeten prioriteit krijgen bij beslissingen over gasboringen in Groningen, handhaven bij Tata Steel, vergunningen met betrekking tot stikstof-, waterkwaliteits- en geluidsnormen, natuurbescherming en klimaatverandering.
- De impact van wetten, beleid en andere voornemens op mensenrechten in relatie tot gezondheid en leefomgeving moet zorgvuldig en vooraf geanalyseerd worden. Hiervoor moet Nederland criteria en indicatoren ontwikkelen. Deze criteria zouden ook betrekking moeten hebben op bestaand beleid, verleende vergunningen en handhaving.
- Maak bindende criteria ter bescherming van de gezondheid van huidige en toekomstige generaties en handhaaf ze tegen (dreigende) schendingen door overheden en bedrijfsleven.
- Neem onmiddellijke actie om alle soorten vervuiling terug te dringen ter bescherming van alle Nederlanders en meer in het bijzonder (ongeboren) kinderen.
- Voldoe aan erkende internationale klimaatverplichtingen en leg deze verplichtingen in duidelijke wet- en regelgeving door aan bedrijven.

Sanne Walvisch van FrisseWind.Nu: “Als naaste buur van Tata Steel leven wij continu met een onzichtbare vijand: de uitstoot van fijnstof, zware metalen en kankerverwekkende stoffen. Deze zijn dag en nacht aanwezig in onze omgeving. Zichtbaar: op de trampoline, de vensterbank, de tuintafel en de handen van de kinderen. Onzichtbaar: in onze longen. Door de stank, het stof, de herrie en de luchtkwaliteit leven we in een continue staat van ernstige bezorgdheid. De overheid beschermt ons onvoldoende. Het is geen gezonde plek om kinderen op te laten groeien, maar het is wel onze plek. Ons thuis. Hier leven, is leven met een duivels dilemma.”

In november wordt Nederland beoordeeld door de Mensenrechtenraad.

Noot voor de redactie:

Het rapport is mede ingediend namens:

Stand Up For Your Rights, JustLaw, Groninger Bodem Beweging, Frisse Wind Nu, Gezondheid op 1, Dorpsraad Wijk aan Zee, IJmondig, Het Kinderrechtencollectief, Greenpeace Nederland, Lab Toekomstige Generaties en Mobilisation For The Environment.

Download het rapport: https://www.standupforyourrights.org/cp/uploads/hipe_content/UPR-NL-2022-Health-Environment-SUFYR-Joint-Stakeholder-Report-31032022.pdf

Contact: Jan van de Venis, 06 2170 6773, jvdvenis@standupforyourrights of info@justlaw.nl
en (Twitter) @JanvandeVenis